

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi

KRR-4110-02-01/2012
R/12/002

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 55 11, F +48 22 444 57 73
krr@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	R/12/002 – Działalność Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach w latach 2010–2012
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Kontroler	Urszula Wilk, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 83013 z dnia 10 października 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 1–2)
Jednostka kontrolowana	Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach, ul. Nowości 32, 95–011 Bratoszewice
Kierownik jednostki kontrolowanej	Barbara Günther, Dyrektor Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach (zwanego dalej ŁODR lub Ośrodkiem) w latach 2010–2012.

Uzasadnienie oceny ogólnej	Ocenę pozytywną uzasadniają oceny częściowe badanych obszarów w zakresie: – przygotowania i realizacji rocznych programów działalności, w tym wykonywania zadań z zakresu doradztwa rolniczego, – prowadzenia gospodarki finansowej, rzetelności i wiarygodności ksiąg rachunkowych oraz wykorzystania środków publicznych, – prowadzenia nadzoru i kontroli.

Stwierdzone przez NIK nieprawidłowości w zakresie gospodarowania mieniem dotyczące nieprzeprowadzenia w kontrolowanym okresie dziewięciu wymaganych rocznych przeglądów technicznych budynków administrowanych przez Oddziały ŁODR oraz niedokonywania wpisów o przeglądach technicznych w książkach obiektów budowlanych nie wpłynęły na ocenę ogólną.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą ŁODR realizował zadania i wykonywał usługi z zakresu doradztwa rolniczego określone w ustawie z dnia 25 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego² (dalej zwanej ustawą o jdr.) oraz w Statucie Ośrodka³.

Zgodnie z obowiązującym Statutem Ośrodek tworzyły: Centrala w Bratoszewicach – w ramach której funkcjonowało osiem Działów organizacyjnych, oraz Oddziały w Kościerzynie i Piotrkowie Trybunalskim (Piotrkowie Tryb.) – które były podzielone na sześć Zespołów. Centrali ŁODR podlegało siedem, a Oddziałom w Kościerzynie i Piotrkowie Trybunalskim odpowiednio sześć i pięć Rejonowych Zespołów Doradczych (RZD).

W okresie objętym kontrolą Ośrodek zatrudniał od 301 do 305 osób, z tego około 44% pracowników zatrudnionych było w Centrali Ośrodka (od 131 do 133 osób) i po około 28% w Oddziałach w Kościerzynie (od 81 do 89 osób) i Piotrkowie Trybunalskim (od 84 do 85 osób).

(dowód: akta kontroli str. 9–17, 2325–2327)

Zakres działania i kompetencje poszczególnych komórek organizacyjnych Oddziałów, Działów, Zespołów i RZD określone były w Regulaminie Organizacyjnym ŁODR⁴.

(dowód: akta kontroli str. 23–39, 49–66)

Przy Ośrodku działała Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego (zwana dalej Radą Społeczną)⁵, do zadań której należało m.in. opiniowanie cennika określającego wysokość wynagrodzenia za wykonanie usług, projektów rocznych programów działalności Ośrodka i rocznych planów finansowych oraz sprawozdań z ich wykonania.

(dowód: akta kontroli str. 89–95)

1. Przygotowanie i realizacja rocznych programów działalności ŁODR

1.1. Programy działalności ŁODR i sprawozdania z ich realizacji

Opis stanu
faktycznego

Stosownie do art. 12 ust. 1 ustawy o jdr., w latach 2010–2012 Dyrektor ŁODR terminowo przedstawiał do zatwierdzenia Sejmikowi Wojewódzkiemu Łódzkiego Programy działalności Ośrodka⁶.

(dowód: akta kontroli str. 851)

Określone w planach do realizacji przez Ośrodek zadania z zakresu doradztwa rolniczego uwzględniały kierunki rozwoju wyznaczone w „Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007–2020”.

(dowód: akta kontroli str. 1135–1204)

² Dz. U. z 2013, poz. 474.

³ Do dnia 28 czerwca 2011 r. w ŁODR obowiązywał Statut nadany Zarządzeniem Nr 11/2009 Wojewody Łódzkiego z dnia 28 stycznia 2009 r., a następnie Statut nadany Uchwałą Nr 190/2011 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 czerwca 2011 r., zmieniony Uchwałą Nr XXVII/514/12 Sejmiku Województwa z dnia 28 sierpnia 2012 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr 190/2011 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie nadania statutu Łódzkiemu Ośrodkowi Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach.

⁴ W okresie objętym kontrolą obowiązywał „Regulamin Organizacyjny ŁODR z/s w Bratoszewicach” zatwierdzony dnia 28 stycznia 2009 r. przez Wojewodę Łódzkiego oraz „Regulamin organizacyjny ŁODR z/s w Bratoszewicach” zatwierdzony dnia 28 czerwca 2011 r. Uchwałą Nr XII/191/11 przez Sejmik Województwa Łódzkiego, zmieniony Uchwałą Nr XXVIII/513/12 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 sierpnia 2012 r.

⁵ Rada Społeczna działała na podstawie art. 9 ustawy o jdr. oraz Regulaminu Rady Społecznej zatwierdzonego w dniu 22 grudnia 2009 r. Uchwałą Nr XLIX/1449/09.

⁶ Sejmik Województwa Łódzkiego zatwierdził Programy działalności Ośrodka odpowiednio uchwałami: Nr XLX/1447/09 z dnia 22 grudnia 2009 r., Nr II/34/10 z dnia 28 grudnia 2010 r., Nr XXII/400/12 z dnia 27 marca 2012 r. oraz 318/13 z dnia 19 marca 2013 r.

Rada Społeczna nie wniosła uwag do żadnego z przedłożonych jej programów. Uwagi do Programu działalności na 2012 r. przedstawił z-ca dyrektora Departamentu Rolnictwa i Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi wskazując, iż dane zawarte w programie „zostały przedstawione chaotycznie i bez analizy, a co za tym idzie, bez związku z dalszą treścią merytoryczną”. Wskazał także, że „przedstawione Priorytetowe kierunki działania ŁODR, przy których zabrakło uzasadnienia, nie mają odzwierciedlenia w dalszych planach szczegółowych”.

Ośrodek uwzględnił wniesione uwagi i po zaakceptowaniu przez Radę Społeczną zmienionego programu działalności ponownie przedłożył go Sejmikowi Województwa do zatwierdzenia.

(dowód: akta kontroli str. 851–864)

Sprawozdania z realizacji programów działalności ŁODR za lata 2010–2012 zostały przesłane Sejmikowi Wojewódzkiemu do zatwierdzenia w ustawowym terminie⁷. Do sporządzonych sprawozdań Sejmik Województwa jak i Rada Społeczna ŁODR nie wniosły uwag.

(dowód: akta kontroli str. 851–864)

W latach 2010–2012 sprawozdawczość Ośrodka realizowana była z zastosowaniem systemu informatycznego uwzględniającego indywidualne zadania pracowników merytorycznych Ośrodka. Dane do systemu wprowadzane były przez upoważnionych pracowników Ośrodka i weryfikowane przez ich bezpośrednich przełożonych.

Sprawozdawczość z realizacji rocznego programu działalności Ośrodka była prowadzona na podstawie sprawozdawczości bieżącej oraz informacji uzupełniających złożonych przez doradców i kierowniczą kadrę doradczą.

(dowód: akta kontroli str. 695–696, 714–839)

1.2. Realizacja zadań

Opis stanu
faktycznego

Ośrodek w zakresie doradztwa rolniczego wykonywał nieodpłatnie zadania określone w art. 4 ust. 2 ustawy o jdr., tj. prowadził działalność szkoleniową i informacyjną wspierającą rozwój produkcji rolniczej, udzielał rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich pomocy w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej oraz podejmował działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi. Zadania te Ośrodek wykonywał samodzielnie, zgodnie z art. 4 ust. 5 ustawy o jdr.

(dowód: akta kontroli str. 943, 870–1022)

Stosownie do art. 4 ust. 4 ustawy o jdr. ŁODR wykonywał odrębnie, odpłatne usługi w zakresie doradztwa rolniczego takie jak: sporządzanie opracowań oceny możliwości inwestycyjnych gospodarstw rolnych, prowadzenie kursów chemizacyjnych i kursów dla kombajnistów, prowadzenie działalności poligraficznej, organizowanie targów i wystaw oraz organizowanie konferencji i szkoleń.

(dowód: akta kontroli str. 1025–1033)

Usługami (nieodpłatnymi i odpłatnymi) realizowanymi przez ŁODR na terenie woj. łódzkiego objętych było – według szacunków Ośrodka – 45% gospodarstw rolnych.

(dowód: akta kontroli str. 2507–2510)

⁷ Zatwierdzone zostały odpowiednio: Uchwałą Sejmiku Województwa Łódzkiego Nr LV/1530/10 z dnia 27 kwietnia 2010 r., Uchwałą Sejmiku Województwa Łódzkiego Nr VII/129/11 z dnia 19 kwietnia 2011 r. oraz Uchwałą Sejmiku Województwa Łódzkiego Nr XXII/399/12 z dnia 27 marca 2012 r.

Podczas wykonywania zadań z zakresu doradztwa rolniczego Ośrodek korzystał z metodyk opracowanych przez Centrum Doradztwa w Brwinowie. Ponadto w ramach prowadzonej działalności Ośrodek współpracował m.in. z Agencją Rynku Rolnego, Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Stacją Chemiczno-Rolniczą, Inspektoratami Weterynarii, oraz Inspektorem Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

(dowód: akta kontroli str. 1131–1134, 1205–1206)

1.3. Realizacja przez ŁODR zadań wykonywanych nieodpłatnie

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą ŁODR realizował wszystkie rodzaje szkoleń z zakresu doradztwa rolniczego określone w art. 4 ust. 2 pkt 1 ustawy o jdr.

Przeprowadzono ogółem 6.092 nieodpłatnych szkoleń (odpowiednio: w 2010 r. – 2.190, 2011 r. – 2.045, 2012 r. – 1.857) z zakresu doradztwa rolniczego. W szkoleniach uczestniczyło 86.340 osób (odpowiednio: w 2010 r. – 33.603, 2011 r. – 26.999, 2012 r. – 25.738). Szkolenia te dotyczyły stosowania nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowli oraz przetwórstwa rolno-spożywczego, rozwiązywania problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych, rachunkowości w gospodarstwach rolnych, rolnictwa ekologicznego, rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, unowocześniania wiejskiego gospodarstwa domowego, ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych, modernizacji gospodarstw rolnych, poprawy jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienia pozycji rolników na rynku, zarządzania gospodarstwem rolnym oraz promocji produktów lokalnych i regionalnych.

(dowód: akta kontroli str. 874–875)

W ramach indywidualnych porad, instruktaży i konsultacji udzielanych przez specjalistów ŁODR rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich Ośrodek wspierał również rozwój produkcji rolniczej. W marcu 2010 r. uruchomiono stronę internetową, na której publikowane były informacje dotyczące wydarzeń istotnych dla rolników i działań prowadzonych przez ŁODR. Corocznie Ośrodek wydawał 11 numerów miesięcznika „Rada” oraz od 10 do 15 broszur informacyjnych dotyczących rozwoju produkcji rolniczej.

Podczas organizowanych corocznie targów i wystaw⁸ Ośrodek prowadził także działalność informacyjną dotyczącą rozwoju produkcji rolniczej. W latach 2010–2012 Ośrodek współpracował z 300 gospodarstwami specjalistycznymi, 140 gospodarstwami ekologicznymi, 27 grupami producenckimi.

(dowód: akta kontroli str. 876–905)

W 2011 r. i 2012 r., w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, Ośrodek przeprowadził 190 (odpowiednio w 2011 r. – 154, w 2012 r. – 36) szkoleń zawodowych dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie pn. „Zasady otrzymywania dopłat bezpośrednich, a obowiązek spełnienia przez gospodarstwo zasad wzajemnej zgodności, ze szczególnym uwzględnieniem programów zwalczania chorób zakaźnych”⁹, w których uczestniczyło ogółem 3.794 rolników (w 2011 r. – 3.086, w 2012 r. – 708).

⁸ Ośrodek organizował: Targi Rolne „Agrotechnika”, Piotrkowskie Targi Ogrodnicze „Pamiętajmy o ogrodach”, Targi Rolniczo-ogrodnicze w Kościerzynie, Targi Rolne „W sercu Polski”, Wojewódzką wystawę zwierząt hodowlanych, Promocyjno-Handlową Wystawę Rolniczą „ROL-SZANSA”.

⁹ Szkolenia przeprowadzono w ramach PROW 2007–2013, oś 1 „Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego”, działanie 111 „Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie”.

W lipcu 2009 roku utworzono w Ośrodku Centrum Kształcenia „Wioska Internetowa”¹⁰, w ramach którego każdy mieszkaniec terenów wiejskich miał możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych poprzez uczestnictwo w kursach e-learningowych. Od listopada 2012 r. Ośrodek prowadził zajęcia komputerowe, których celem było zachęcenie seniorów (w wieku powyżej 50 lat) do korzystania z komputera i Internetu¹¹.

(dowód: akta kontroli str. 906–911)

Ośrodek udzielił rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich ogółem 142.576 (w 2010 r. – 58.575, w 2011 r. – 48.910, w 2012 r. – 35.091) porad, instruktaży i konsultacji przy sporządzaniu dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy w ramach Wspólnej Polityki Rolnej – I filar (płatności bezpośrednie), Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 (PROW 2007-2013) i Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007–2013” (PO Ryby).

(dowód: akta kontroli str. 912–921)

Dział Ekonomiki ŁODR przeprowadzał analizy opłacalności produkcji rolnej, analizy kosztów produkcji rolnej, analizę pasz, nawozów, środków ochrony roślin oraz przygotowywał analizy wielkości szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi na terenie woj. łódzkiego. W okresie od 2010 r. do 2012 r. Ośrodek opracował 576 takich analiz oraz 600 kalkulacji opłacalności produkcji ogrodniczej, polowej i zwierzęcej.

Pracownicy Ośrodka zbierali notowania cen produktów rolnych i żywnościowych z 21 lokalnych targowisk, 15 zakładów mięsnych z terenu woj. łódzkiego oraz z rynku hurtowego Łódź-Zjazdowa. Od połowy 2010 roku notowania cenowe i analizy były na bieżąco umieszczane na stronie internetowej Ośrodka oraz zamieszczane w miesięczniku „Rada”. Od 2012 roku na stronie internetowej publikowano tygodniowe zestawienia cen wraz z analizą porównawczą cen produktów. Ponadto Ośrodek przekazywał do bazy Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej przy Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) cotygodniowe meldunki zawierające notowania cen z 8 lokalnych targowisk.

(dowód: akta kontroli str. 922–941, 966–1022)

Ośrodek upowszechniał metody produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska. W gospodarstwach rolników przeprowadzono 411 demonstracji technologii z zakresu: produkcji roślinnej, zwierzęcej, ekologii i ochrony środowiska oraz mechanizacji, budownictwa i przechowywania. Doradcy ŁODR udzielili w tym zakresie ogółem 56.365 porad, instruktaży i konsultacji (w 2010 r. – 24.761, w 2011 r. – 24.219, w 2012 r. – 7.385). W miesięczniku „Rada” specjaliści ŁODR opublikowali ogółem 220 artykułów dotyczących tego zagadnienia (w 2010 r. – 71, w 2011 – 82, 2012 – 67).

(dowód: akta kontroli str. 944–951)

W ramach działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego specjaliści Ośrodka opracowali dla 46 gmin dokumentację obejmującą charakterystyczne budowle, miejsca kultu i pamięci, obyczaje świąteczne, folklor i lokalne rzemiosło.

¹⁰ Centrum utworzono w ramach projektu „Wioska Internetowa – kształcenie na odległość na terenach wiejskich”.

¹¹ Warsztaty organizowane były w ramach ogólnopolskiego programu Polska Cyfrowa Równych Szans i Stowarzyszenia Miasta w Internecie, metodą warsztatową, w ramach programu Polska Cyfrowa Równych Szans – Łatarnicy.

Zagadnienia dotyczące zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego uwzględniane były także podczas Wojewódzkiej Olimpiady Wiedzy o Wiejskim Gospodarstwie Domowym, organizowanej przez Ośrodek.

(dowód: akta kontroli str. 952–958)

W celu rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej ŁODR prowadził na stronie internetowej bazę gospodarstw agroturystycznych. W ramach promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku Ośrodek przeprowadził łącznie 102 szkolenia.

(dowód: akta kontroli str. 959–959)

W latach 2011–2012 ŁODR brał udział w realizacji programu „Baltic Deal” – Umowa Bałtycka – poprzez organizowanie pokazów w gospodarstwach demonstracyjnych promujących wdrażanie działań sprzyjających środowisku. Projekt ten był koordynowany przez Centrum Doradztwa Rolniczego Oddział w Radomiu przy współpracy z Instytutem Technologiczno-Przyrodniczym w Falentach i Instytutem Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowym Instytutem Badawczym w Puławach.

(dowód: akta kontroli str. 960–965)

1.4. Realizacja przez ŁODR zadań wykonywanych odpłatnie

Opis stanu
faktycznego

Ośrodek sporządzał odpłatnie plany biznesowe i oceny możliwości inwestycyjnych gospodarstw rolnych (981), prowadził kursy chemizacyjne, kursy dla kombajnistów (501), a także działalność poligraficzną (202). Corocznie organizował targi i wystawy związane z produkcją rolną, prowadził sprzedaż wydawnictw i miejsc noclegowych oraz organizował konferencje i szkolenia. Doradcy Ośrodka przygotowywali odpłatnie plany nawożenia w gospodarstwach i wypełniali wnioski o dopłaty do materiału siewnego, jak również przygotowywali dokumentację niezbędną do ubiegania się o pomoc finansową pochodzącą z funduszy Unii Europejskiej. ŁODR uzyskiwał także wpływy z tytułu sprzedaży usług laboratoryjnych, wynajmu pomieszczeń oraz dzierżawy gruntów i nieruchomości.

W latach 2010–2012 wpływy Ośrodka z tytułu wykonywania usług odpłatnych wyniosły odpowiednio: w 2010 – 2.834 tys. zł (17,4% przychodów ogółem), w 2011 r. – 3.635 tys. zł (21%), a w 2012 – 3.053 tys. zł (18,4%).

Wszystkie odpłatne zadania Ośrodek realizował samodzielnie, a uzyskane z nich przychody przeznaczał na finansowanie bieżącej działalności.

(dowód: akta kontroli str. 1630, 1025–1035)

Wysokość opłat za prowadzone przez ŁODR usługi była corocznie ustalona w cenniku zatwierdzanym przez Sejmik Województwa Łódzkiego¹². Cenniki Ośrodka podane zostały do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie ich na stronie internetowej ŁODR oraz udostępnienie w siedzibach Oddziałów i RZD.

(dowód: akta kontroli str. 1036–1109)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania ŁODR w badanym obszarze.

¹² W okresie objętym kontrolą obowiązywały kolejno cztery cenniki usług ŁODR zatwierdzone uchwałami Sejmiku Województwa Łódzkiego Nr XLIX/1448/09 z dnia 22 grudnia 2009 r., Nr LX/1653/10 z 21 września 2010 r., Nr II/33/10 z dnia 28 grudnia 2010 r. i Nr 16/2010 z dnia 30 grudnia 2010 r.

2. Gospodarka finansowa

2.1. Planowanie przychodów i kosztów, zatwierdzanie planów finansowych i sprawozdań z ich wykonania

Opis stanu
faktycznego

W latach 2010–2012, ŁODR w planach finansowych prawidłowo określił wielkość przychodów i kosztów. Korekty planów finansowych były związane ze zwiększeniem przychodów i jednoczesnym zwiększeniem kosztów ich uzyskania.

W 2010 r. dokonano dwukrotnie korekty planu zwiększając planowane przychody o 1.550 tys. zł, tj. z kwoty 14.514 tys. zł do kwoty 16.064 tys. zł. Wprowadzone korekty były spowodowane podwyższeniem o 1.000 tys. zł kwoty dotacji celowej (z 9.808 tys. zł do 10.808 tys. zł) na realizację zadań Ośrodka oraz uzyskaniem dodatkowych wpływów w wysokości 550 tys. zł, z tytułu umów zawartych w trakcie roku.

W 2011 r. w związku z osiągnięciem wyższych od prognozowanych przychodów z tytułu świadczenia usług odpłatnych ŁODR dokonał korekty planu finansowego zwiększając przychody z 16.693 tys. zł do kwoty 17.290 tys. zł.

W 2012 r. związku z zawarciem umowy z Fundacją Programów Pomocy dla Rolnictwa (FAPA) na przeprowadzenie szkoleń zawodowych dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie w ramach projektu PROW 2007–2013 przychody w planie finansowym skorygowano z kwoty 16.851 tys. zł do kwoty 17.040 tys. zł.

W 2010 r. w wyniku zmian planu finansowego koszty zostały zwiększone z kwoty 14.474 tys. zł do wysokości 16.064 tys. zł, tj. do wysokości planowanych przychodów.

W 2011 r. zaplanowane koszty w wysokości 16.673 tys. zł zostały zwiększone do kwoty 17.270 tys. zł, a w 2012 r. planowane koszty zostały zwiększone z 16.821 tys. zł do wysokości 17.010 tys. zł.

Sprawozdanie z wykonania planu finansowego ŁODR za 2010 r. i 2011 r. było zatwierdzone przez Sejmik Województwa Łódzkiego, a za 2012 r. przez Zarząd Województwa Łódzkiego. Zatwierdzone sprawozdania były terminowo przekazywane Ministrowi Finansów, Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Wojewodzie Łódzkiemu.

(dowód: akta kontroli str. 1373–1490)

2.1.1. Wysokość i struktura przychodów

Opis stanu
faktycznego

W 2010 r. Ośrodek zrealizował przychody w kwocie 16.297 tys. zł, tj. wyższe o 233 tys. zł (1,4%) od określonych w planie po zmianach.

Zrealizowane przychody w 2011 r. wyniosły 17.344 tys. zł i były wyższe o 44 tys. zł (0,2%) od przychodów ujętych w planie po zmianach.

W 2012 r. przychody na koniec roku były niższe od zaplanowanych o 409 tys. zł (2,4%), co wynikało głównie z niższych przychodów za usługi wykonane odpłatnie, jak również ze zmiany przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy (IERiGŻ – PIB) w Warszawie zasad zwrotu rolnikom ryczałtowych kosztów poniesionych w związku ze zbieraniem danych rachunkowych. Środki te w latach poprzednich były uwzględniane w planach finansowych Ośrodka zarówno po stronie przychodów, jak i kosztów. Uzyskanie niższych przychodów spowodowane było także niższymi kosztami szkoleń realizowanych na podstawie umowy z Fundacją Programów Pomocy dla Rolnictwa.

W latach 2010–2012 Ośrodek otrzymywał corocznie dotację z budżetu państwa w wysokości 10.808 tys. zł.

Poza dotacją z budżetu państwa Ośrodek otrzymał od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych środki w wysokości: w 2010 r. – 2.360 tys. zł, w 2011 – 2.592 tys. zł, a w 2012 – 2.580 tys. zł. Z tytułu wykonywanych odpłatnie usług ŁODR uzyskał przychody w wysokości odpowiednio: w 2010 r. – 2.834 tys. zł, w 2011 r. – 3.635 tys. zł, a w 2012 r. – 3.053 tys. zł, a z tytułu pozostałych przychodów (odsetek, umów dzierżawy, likwidacji rezerw finansowych) odpowiednio: 295 tys. zł, 299 tys. zł i 190 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 1629–1635)

2.1.2. Wysokość i struktura kosztów

Opis stanu
faktycznego

W latach 2010–2012 wykonanie kosztów wyniosło od 96,5% do 98,2% kosztów ujętych w planie po zmianach. Najwyższe koszty (około 63%) poniesiono na wynagrodzenia i ubezpieczenia społeczne pracowników.

W 2010 r. koszty wykonano w wysokości 15.707 tys. zł (tj. 97,9% planowanych kosztów). Zaplanowane na 200 tys. zł wydatki majątkowe wykonane zostały na kwotę 131 tys. zł (tj. były mniejsze o 34,5% od zaplanowanych). W 2010 r. Ośrodek osiągnął wynik finansowy (zysk) w wysokości 407 tys. zł, tj. wyższy od zaplanowanego (20 tys. zł) o 387 tys. zł, co wynikało ze zmniejszenia kosztów działalności Ośrodka przy jednoczesnym zwiększeniu uzyskanych przychodów ogółem.

W 2011 r. wykonanie kosztów wyniosło 16.670 tys. zł, tj. 96,5% planowanych kosztów. Wydatki majątkowe zaplanowane na 350 tys. zł, wykonane zostały na 283 tys. zł (tj. 80,9% planu). W 2011 r. – podobnie jak w 2010 r. – wynik finansowy (zysk) Ośrodka był wyższy od zaplanowanego (w wysokości 20 tys. zł) i wyniósł 710 tys. zł.

Zaplanowane na 2012 r. koszty w kwocie 17.010 tys. zł, zostały wykonane w wysokości 16.704 tys. zł, (tj. 98,2 % planowanych kosztów). Wydatki majątkowe zaplanowane w wysokości 350 tys. zł, zostały wykonane w wysokości 252 tys. zł (tj. w 72,0%). Wynik finansowy (zysk) Ośrodka wyniósł 23 tys. zł i był niższy od planowanego o 7 tys. zł.

Niższa od planowanych realizacja środków na wydatki majątkowe spowodowana była nieprzeprowadzeniem wszystkich zaplanowanych remontów oraz rezygnacją z zakupu sprzętu komputerowego, w związku z planowanym w 2013 r. rozpoczęciem realizacji projektu informatycznego, w ramach którego przewidywane są zakupy takiego sprzętu.

(dowód: akta kontroli str. 1742–1749)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność ŁODR w badanym obszarze.

Ocena cząstkowa

2.2. Zadania finansowane dotacjami z budżetu państwa oraz z innych środków otrzymanych od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych

Opis stanu
faktycznego

W latach 2010–2012 Ośrodek corocznie otrzymywał z budżetu państwa dotacje celowe w wysokości 10.808 tys. zł, z przeznaczeniem na wykonywanie zadań z zakresu doradztwa rolniczego, o którym mowa w art. 4 ust. 2 ustawy o jdr, w tym na wynagrodzenia dla pracowników i utrzymanie jednostki. Środki dotacji przekazywane były w miesięcznych transzach na pisemne wnioski Ośrodka.

Na wynagrodzenia pracowników ŁODR wydatkował w latach 2010 i 2011 po 8.209 tys. zł, tj. 75,9%, natomiast w 2012 r. 8.060 tys. zł, tj. 74,5%. W kosztach wynagrodzeń ogółem udział dotacji wynosił: w 2010 r. 82,2%, w 2011 r. 76,2%, a w 2012 r. 76,7%.

Pozostała kwota dotacji była wydatkowana na bieżące wydatki Ośrodka, tj. na koszty materiałów i energii oraz na usługi i remonty.

(dowód: akta kontroli str. 1757, 1760–1769)

Na podstawie zawartych umów ŁODR otrzymywał także środki od innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych¹³. I tak: w 2010 r. – 2.360 tys. zł, w 2011 r. – 2.592 tys. zł, a w 2012 r. – 2.580 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 1757–1758)

Ośrodek corocznie zawierał umowy z IERiGŻ – PIB w Warszawie na realizację zadań obejmujących zbieranie danych rachunkowych oraz opracowywanie końcowe zestawu ksiąg z danymi rachunkowymi zbieranymi przez gospodarstwa dla potrzeb Systemu Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych. Z tego tytułu Ośrodek otrzymał odpowiednio w: 2010 r. – 1.865 tys. zł (100 % planu), w 2011 r. – 1.448 tys. zł (82,6 % planu), w 2012 r. – 1.704 tys. zł (9,3% planu). Środki te zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem. W 2010 r. z powodu rezygnacji 3 rolników z ryczałtowego zwrotu poniesionych kosztów Ośrodek zwrócił Instytutowi środki w kwocie 600 zł.

(dowód: akta kontroli str. 1770–1837)

W latach 2010–2012 w związku z realizacją umów zawartych z FAPA na przeprowadzenie szkoleń zawodowych dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie pn. „Zasady otrzymywania dopłat bezpośrednich, a obowiązek spełniania przez gospodarstwo zasad wzajemnej zgodności, ze szczególnym uwzględnieniem programów zwalczania chorób zakaźnych” Ośrodek otrzymał w 2010 r. 256 tys. zł, w 2011 r. 1.099 tys. zł, a w 2012 r. 677 tys. zł. W ramach tej umowy ŁODR przeszkolił łącznie 3.794 osób.

Z tytułu zawartej z FAPA umowy na przeprowadzenie szkoleń w zakresie alternatywnych źródeł energii i ich zastosowania Ośrodek otrzymał w 2011 r. – 45 tys. zł, a w 2012 r. – 111 tys. zł. W związku z realizacją tego zadania zostało przeszkolonych łącznie 600 osób.

(dowód: akta kontroli str. 911, 948–949, 1848–1953, 1954–1985)

Ponadto Ośrodek w związku z realizacją innych szkoleń, konferencji, seminariów uzyskał wpływ w łącznej wysokości: w 2010 r. - 239 tys. zł, a w 2012 r. – 78 tys. zł¹⁴.

(dowód: akta kontroli str. 1986 –2037, 2038–2062, 2085–2092)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność ŁODR w badanym obszarze.

Ocena cząstkowa

¹³ Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie, Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Fundacji Programów Pomocy dla Rolnictwa w Warszawie (FAPA).

¹⁴ W 2010 r. Ośrodek otrzymał od: Urzędu Marszałkowskiego 143 tys. zł – na zorganizowanie i przeprowadzenie 15-tu konferencji szkoleniowych dla mieszkańców obszarów wiejskich oraz podmiotów działających na obszarach wiejskich w zakresie tworzenia i funkcjonowania spółek wodnych, grup producentów i identyfikacji produktów tradycyjnych; Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi i Ministerstwa Finansów 45 tys. zł – na realizację projektu pn. „Weekend z lokalną tradycją i folklorem”; Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi kwotę 51 tys. zł – na zorganizowanie i przeprowadzenie m.in. 6 jednodniowych seminariów szkoleniowych oraz 3 konkursów związanych z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013. W 2012 r. Ośrodek otrzymał od Urzędu Marszałkowskiego 72 tys. zł na realizację projektu „Kościerzynski Dzień Ziemniaka – Jesień w Polu i Ogrodzie” oraz od Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa 6 tys. zł z tytułu płatności bezpośrednich.

2.3. Zatrudnienie i wynagrodzenie

Przeciętne zatrudnienie w kontrolowanym okresie, w przeliczeniu na pełne etaty, wyniosło w ŁODR w: 2010 r. – 295,1 etatów, w 2011 r. – 292,2 etatów, a w 2012 r. – 290,2 etatów, co stanowiło odpowiednio: 86,2%, 85,5%, 90% struktury etatów określonej w zarządzeniach Dyrektora ŁODR¹⁵. W zarządzeniach tych liczbę etatów w ŁODR określono na: 342 etaty w 2010 r. i 2011 r. oraz 322,2 etaty w 2012 r.

W strukturze zatrudnienia największą grupę stanowili pracownicy realizujący zadania z zakresu doradztwa rolniczego – od 248,5 do 243 etatów (łącznie z kadrą zarządzającą – 5 dyrektorami i główną księgową). Pracowników administracyjnych zatrudniano na 46,6 do 47,25 etatach (w tym 2,9 etatu przewidziano dla osób zatrudnionych na samodzielnych stanowiskach odnośnie bhp, audytu wewnętrznego, kontroli wewnętrznej oraz na stanowisku radcy prawnego).

(dowód: akta kontroli str. 2288, 2299, 2310, 2321–2327)

Zastępca Dyrektora ŁODR poinformował, iż: „następuje zmniejszenie stanu zatrudnienia w wyniku naturalnych odejść z pracy (nie zmniejszono zatrudnienia w wyniku jego restrukturyzacji); występuje też zjawisko odejść z pracy z powodów ekonomicznych”.

(dowód: akta kontroli str. 2329–2330)

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie osobowe brutto przypadające na jeden etat wyniosło: w 2010 r. – 2.834 zł i było niższe od zaplanowanego o 33 zł (o 1,2%), w 2011 r. wyniosło 3.011 zł i było niższe od zaplanowanego o 107 zł (o 3,4%), a w 2012 r. wyniosło 2.988 zł i było niższe od zaplanowanego o 97,13 zł (o 2,9%).

Ośrodek na wynagrodzenia wydatkował w 2010 r. – 9.963 tys. zł, w 2011 r. – 10.766 tys. zł, a w 2012 r. – 10.506 tys. zł. Wydatki te były niższe od zaplanowanych odpowiednio o 13 tys. zł (o 0,1 %), 86 tys. zł (o 0,8%) i o 197 tys. zł (o 1,8 %).

(dowód: akta kontroli str. 2331)

W latach 2010–2012 około 90% pracowników merytorycznych wykonywało nieodpłatne zadania ustawowe i świadczyło usługi odpłatne. Za wykonywane odpłatnie usługi Ośrodek uzyskał w 2010 r. kwotę 2.834 tys. zł, w 2011 r. 3.635 tys. zł, a w 2012 r. 3.053 tys. zł, co w przeliczeniu na jednego pracownika wykonującego te usługi wyniosło odpowiednio: 13 tys. zł, 16,5 tys. zł i 14 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 1630, 2348–2350)

Do dnia 15 marca 2011 r. pracownicy uczestniczący w realizacji zadań wykonywanych przez ŁODR odpłatnie otrzymywali dodatkowe wynagrodzenie na podstawie umów zleceń. Od dnia 16 marca 2011 r. zgodnie z zarządzeniami Dyrektora ŁODR¹⁶ pracownicy Ośrodka uczestniczący w realizacji tych zadań otrzymywali nagrody w maksymalnej wysokości 35% przychodu uzyskanego przez Ośrodek z tytułu realizacji usługi.

¹⁵ Zarządzenia Dyrektora ŁODR z/s w Bratoszewicach w sprawie wprowadzenia Struktury etatów i zatrudnienia w ŁODR z/s Bratoszewicach, Nr 10/2009 z dnia 25 czerwca 2009 r., Nr 9/2010 z dnia 27 lipca 2010 r., Nr 2/2011 z dnia 3 stycznia 2010 r., Nr 15/2012 z dnia 8 października 2012 r.

¹⁶ Zarządzenia Dyrektora ŁODR Nr 12/2011 z dnia 16 marca 2011 r. w sprawie przyznawania dodatkowego wynagrodzenia w postaci nagród za udział w realizacji zadań z zakresu wypełniania wniosków w ramach wsparcia bezpośredniego i niektórych działań PROW 2007 – 2013 oraz Nr 16/2011 z dnia 12 kwietnia 2011 r. w sprawie utworzenia funduszu nagród na wynagrodzenia za wykonanie niektórych zadań realizowanych w trybie art. 4 ust. 4 ustawy o jdr.

Na podstawie zarządzenia Dyrektora ŁODR Nr 2/2012 z dnia 1 lutego 2012 r. w sprawie utworzenia funduszu nagród na wynagrodzenia za wykonanie niektórych zadań realizowanych w trybie art. 4 ust. 4 ustawy o jdr. nagrody dla pracowników uczestniczących w realizacji zadań realizowanych odpłatnie przez Ośrodek były przyznawane za wszystkie zadania wykonywane odpłatnie.

(dowód: akta kontroli str. 2349–2350, 2380–2384, 2393)

Po zbadaniu danych dotyczących posiadanego wykształcenia i stażu pracy 63 pracowników Ośrodka stwierdzono, że ich wykształcenie i staż pracy na poszczególnych stanowiskach były zgodne z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 stycznia 2005 roku w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń pracownikom jednostek doradztwa rolniczego¹⁷.

(dowód: akta kontroli str. 2359–2375)

Według stanu na dzień 10 kwietnia 2013 r. zostało przeszkolonych i wpisanych na listę Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie 169 pracowników Ośrodka (tj. 83,1 % pracowników merytorycznych), upoważnionych do doradztwa w zakresie spełniania minimalnych wymogów wzajemnej zgodności (*cross compliance*) w zakresie zarządzania oraz dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska¹⁸.

(dowód: akta kontroli str. 2358)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność ŁODR w badanym obszarze.

2.4. Gospodarowanie środkami finansowymi i mieniem

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą ŁODR nie lokował środków finansowych w akcjach i obligacjach. Na rachunku prowadzonym w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. ŁODR utworzył pięć lokat na łączną kwotę 2.230 tys. zł, z których uzyskał odsetki w wysokości 19,7 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 2141)

W latach 2010–2012 Ośrodek dysponował pięcioma nieruchomościami stanowiącymi własność Województwa Łódzkiego położonymi w: Bartoszewicach, Zgierzu, Kościerzynie, Piotrkowie Trybunalskim i Przedborzu.

(dowód: akta kontroli str. 1636–1641)

Ośrodek zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁹ i zarządzeniami Dyrektora ŁODR przeprowadzał inwentaryzację składników majątkowych.

(dowód: akta kontroli str. 1668–1691)

Ośrodek amortyzował i umarzał środki trwałe, wartości niematerialne i prawne zgodnie z art. 31 – 33 ustawy o rachunkowości.

(dowód: akta kontroli str. 1692)

¹⁷ Dz. U. z 2005 r. Nr 6, poz. 49.

¹⁸ Zgodnie z art. 5 i art. 6 rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r. ustanawiającego wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego dla rolników w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiającego określone systemy wsparcia dla rolników, zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 1290/2005, (WE) nr 247/2006, (WE) nr 378/2007 oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1782/2003 (Dz. Urz. UE L 30 z 31 stycznia 2009, str. 16, ze zm.)

¹⁹ Dz. U. z 2013 r., poz. 330.

Ośrodek zawarł pięć umów najmu pomieszczeń oraz 13 umów dzierżawy budynków oraz nieruchomości rolnych i gruntowych, z tytułu których wpływy wyniosły 258,1 tys. zł w 2010 r., 206 tys. zł w 2011 r. oraz 154 tys. zł w 2012 r.

Szczegółowemu badaniu poddano 2 umowy najmu²⁰ i 2 umowy dzierżawy²¹. Umowy te należycie zabezpieczały interesy Ośrodka, zawierały m.in. postanowienie dotyczące naliczania odsetek za każdy dzień opóźnienia w zapłacie czynszu.

(dowód: akta kontroli str. 1422, 1470, 1696–1706, 2538)

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie dokonał sprzedaży składników majątku trwałego oraz nie użyzył i nie udostępnił nieodpłatnie majątku rzeczowego.

(dowód: akta kontroli str. 1708)

Ośrodek stosownie do art. 64 ust.1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane²² prowadził książki obiektu budowlanego dla (10) obiektów budowlanych, dla których wymagane było prowadzenie takiej dokumentacji.

Ustalone
nieprawidłowości

Kontrola książek obiektów budowlanych prowadzonych dla nieruchomości zarządzanych przez ŁODR wykazała, iż w okresie objętym kontrolą nie przeprowadzono dziewięć wymaganych rocznych przeglądów technicznych (w 2011 r. dla budynku biurowego w Piotrkowie Trybunalskim, a w latach 2010 i 2012 dla czterech budynków, tj. dla budynku biurowego – Pałacu, hotelowego, gospodarczego (obora) oraz warsztatów we Wróblewie). Było to niezgodne z art. 62 ust. 1 ustawy Prawo budowlane.

Ponadto stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą, w dziewięć książkach obiektu budowlanego stwierdzono brak wpisów wykonanych przeglądów okresowych. W 2010 r. brak takich wpisów stwierdzono w czterech, w 2011 r. w pięciu, a w 2012 r. w dwóch książkach obiektów budowlanych. Było to niezgodne z § 6 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego²³, stosownie do którego wpisy do książki powinny być dokonane w dniu zaistnienia okoliczności, dla której jest wymagane dokonanie odpowiedniego wpisu.

(dowód: akta kontroli str. 1709, 1720–1739)

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił, iż brak rocznych przeglądów technicznych budynków oraz brak wpisów wymaganych przeglądów do książek obiektów budowlanych wynikał z niedopatrzenia osób za to odpowiedzialnych.

(dowód: akta kontroli str. 1741)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie gospodarowanie środkami finansowymi oraz pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości sposób gospodarowania mieniem przez ŁODR.

²⁰ Umowa najmu z dnia 1 grudnia 2010 r. i z dnia 30 kwietnia 2010 r.

²¹ Umowa dzierżawy z dnia 30 września 2012 r. i z dnia 11 maja 2012 r.

²² Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 ze zm.

²³ Dz. U. Nr 120, poz. 1134.

2.5. Należności i zobowiązania ŁODR

Opis stanu
faktycznego

W kontrolowanym okresie w ŁODR nie wystąpiły należności długoterminowe oraz należności przeterminowane.

Ośrodek posiadał należności wymagalne powstałe w związku z wykonywanymi usługami. Należności te wyniosły: w 2010 r. 38 tys. zł (od 22 dłużników), w 2011 r. 26 tys. zł (od 19 dłużników), a w 2012 r. 24,1 tys. zł (od 28 dłużników).

W wyniku działań windykacyjnych odzyskano należności w wysokości: w 2010 r. – 30,8 tys. zł, 2011 r. – 13,9 tys. zł, a w 2012 r. – 16,3 tys. zł, co stanowiło odpowiednio: 80,8%, 53,7 %, 67,4 % należności wymagalnych.

(dowód: akta kontroli str. 2120–2121, 2126–2133)

W latach 2010–2012 zobowiązania Ośrodka wyniosły odpowiednio: 236 tys. zł (tj. 67,43% planu), 163 tys. zł (tj. 54,33% planu) oraz 70 tys. zł (tj. 28 % planu). W kontrolowanym okresie ŁODR nie posiadał zobowiązań wymagalnych.

(dowód: akta kontroli str. 2123, 2120–2121)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność ŁODR w badanym obszarze.

2.6. Rzetelność i wiarygodność ksiąg rachunkowych

Opis stanu
faktycznego

W ŁODR opracowano i zatwierdzono zasady (politykę) rachunkowości²⁴, które były zgodne z zasadami określonymi w art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²⁵. Ponadto Dyrektor ŁODR określił zasady obiegu i kontroli dokumentów księgowych²⁶.

(dowód: akta kontroli str. 2143–2249)

Funkcjonujący w jednostce system księgowości komputerowej spełniał wymogi określone w ustawie o rachunkowości.

(dowód: akta kontroli str. 2252–2264)

Szczegółowemu badaniu poddano 52 dowody księgowe o wartości 78,6 tys. zł oraz odpowiadające tym dokumentom zapisy w systemie finansowo-księgowym. Próbie do badania wyznaczono ze zbioru dowodów księgowych będących fakturami lub dokumentami równoważnymi fakturom i stanowiących podstawę płatności w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 r.²⁷, stosując metodę losowania prostego.

(dowód: akta kontroli str. 2265, 2266, 2270–2271)

Wylosowane dowody księgowe zostały sprawdzone w zakresie poprawności formalnej dowodów i zapisów księgowych oraz wiarygodności zapisów księgowych pod kątem prawidłowości wartości transakcji, okresu księgowania oraz ujęcia na kontach syntetycznych i analitycznych.

²⁴ Zarządzenie Dyrektora ŁODR nr 53/2007 z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie wprowadzenia w ŁODR w Bratoszewicach Zakładowego planu kont oraz zarządzenie Dyrektora ŁODR nr 24/2011 z dnia 29 września 2011 r. ze zm. w sprawie wprowadzenia w ŁODR w Bratoszewicach Zakładowego planu kont.

²⁵ Dz. U. z 2013 r., poz. 330.

²⁶ Zarządzenie Dyrektora ŁODR w sprawie wprowadzenia instrukcji obiegu dokumentów Nr 27/2011 z dnia 3 października 2011 r.

²⁷ Spośród ww. pozycji operacji wyeliminowano zapisy: dotyczące wynagrodzeń osobowych i ich pochodnych – ze względu na niskie ryzyko wystąpienia nieprawidłowości; będące poleceniami przelewu i stanowiącymi wyciągi bankowe – jako zapisy wtórne do zapisów obrazujących faktury i dokumenty im równoważne.

W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że dowody spełniały wymogi formalne dotyczące bieżącej kontroli finansowej i merytorycznej, a odpowiadające im zapisy księgowe zostały prawidłowo zaewidencjonowane w systemie finansowo-księgowym.

(dowód: akta kontroli str. 2272–2273)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

NIK ocenia pozytywnie wiarygodność ksiąg rachunkowych oraz ich zgodność z zasadami rachunkowości, a także skuteczność bieżącej kontroli finansowej i merytorycznej prowadzonych w ŁODR.

3. Prowadzenie nadzoru, kontroli i audytu wewnętrznego

Opis stanu
faktycznego

W latach 2010–2012 komórka do spraw Kontroli Wewnętrznej w ŁODR²⁸ przeprowadziła, na podstawie rocznych planów, ogółem 28 kontroli.

W 2010 r. przeprowadzono 14 kontroli planowych i cztery kontrole doraźne w działach i RZD ŁODR, dotyczące m. in: likwidacji środków trwałych i pozostałego wyposażenia w 2009 r., ewidencjonowania i rozliczania ilości wydanych zaświadczeń o ukończeniu szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy w IV kwartale 2009 r. i w I kwartale 2010 r., czasu pracy pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin oraz dyscypliny pracy.

W 2011 r. nie przeprowadzano kontroli wewnętrznych z powodu absencji w pracy specjalisty ds. kontroli wewnętrznej (od listopada 2010 do marca 2012 r.).

W 2012 r. przeprowadzono dziewięć kontroli planowych i jedną kontrolę doraźną. Zakres przedmiotowy tych kontroli obejmował m.in. gospodarkę magazynową oraz zasadność dokonywania zakupów z okazji organizowania targów.

(dowód: akta kontroli str. 2396–2417)

Wyniki kontroli wewnętrznych omawiane były przez Dyrektora ŁODR na comiesięcznych naradach merytorycznych z kierownikami wszystkich Działów ŁODR.

(dowód: akta kontroli str. 2394–2395)

Audyt Wewnętrzny ŁODR²⁹ przeprowadzał zadania audytowe na podstawie rocznego planu audytu.

Zaplanowane na 2010 r. trzy zadania audytowe nie zostały zrealizowane z powodu absencji w pracy audytora w okresie od stycznia 2010 do lutego 2011 roku.

W 2011 r. Audyt Wewnętrzny zrealizował dwa z trzech zaplanowanych zadań audytowych, które obejmowały: legalność realizacji procedur postępowania przetargowego oraz prawidłowości inwentaryzacji aktywów. W ramach czynności doradczych zrealizowano zadanie dotyczące systemu kontroli zarządczej w ŁODR oraz przygotowania ŁODR do wprowadzenia systemem zarządzania ryzykiem. Wydane zalecenia po przeprowadzeniu audytów zostały zrealizowane lub były w trakcie realizacji.

(dowód: akta kontroli str. 2427–2444, 2465–2467)

²⁸ Komórka do spraw Kontroli Wewnętrznej funkcjonowała w oparciu o Regulamin funkcjonowania kontroli wewnętrznej w komórkach organizacyjnych ŁODR z/s w Bratoszewicach Nr 2/2010 z dnia 7 stycznia 2010 r. ze zm.

²⁹ Audyt wewnętrzny przeprowadzany był zgodnie z Ksiązką Procedur Audytu Wewnętrznego wprowadzoną zarządzeniem, Dyrektora ŁODR, Nr 15/2008, z dnia 9 czerwca 2008 r. w sprawie wprowadzenia Ksiąжки Procedur Audytu Wewnętrznego ŁODR z/s w Bratoszewicach, zmienionej następnie zarządzeniem, Dyrektora ŁODR, Nr 18/2011, z dnia 15 kwietnia 2011 r. w sprawie wprowadzenia Ksiąжки Procedur Audytu Wewnętrznego ŁODR.

W 2012 r. Audytor Wewnętrzny zrealizował dwa zaplanowane zadania audytowe obejmujące politykę bezpieczeństwa informacji i zarządzanie danymi osobowymi oraz zapewnienie bezpieczeństwa w budynkach i lokalach przeznaczonych na cele usługowe oraz w budynkach administracyjnych Ośrodka. Zalecenia wydane po przeprowadzonych audytach zostały przyjęte i w większości zrealizowane.

(dowód: akta kontroli str. 2445–2461, 2468–2472)

Opis stanu
faktycznego

W latach 2010–2012 w ŁODR przeprowadzono osiem³⁰ kontroli zewnętrznych. W 2010 r. pracownicy Wydziału Kontroli Finansowej Departamentu Kontroli i Skarg Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi przeprowadzili kontrolę w zakresie gospodarki finansowej w Ośrodku. W wystąpieniu pokontrolnym na Dyrektora ŁODR nałożono obowiązek przestrzegania przepisów ustawy o rachunkowości i ustawy o finansach publicznych oraz przepisów wewnętrznych, a w szczególności instrukcji obiegu i kontroli dokumentów, Planu Kont, Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych i Regulaminu Organizacyjnego.

Wojewoda Łódzki po kontroli przeprowadzonej w 2011 r. w wystąpieniu pokontrolnym wnioskował m.in. o dokonywanie zgodnego z treścią faktury i rzeczywistym przebiegiem zdarzeń gospodarczych opisu merytorycznego; podawania w dokumentacji z prowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego właściwych cen usług jakie przedstawili oferenci; niezwłocznego zamieszczenia ogłoszeń o udzieleniu zamówień publicznego w Biuletynie Zamówień Publicznych.

(dowód: akta kontroli str. 2477–2486, 2489–2495)

W ramach realizacji wniosków kierownicy poszczególnych komórek organizacyjnych i Dyrektorzy Oddziałów zostali zapoznani z wynikami kontroli i obowiązani przez Dyrektora Ośrodka do ich wykonania.

(dowód: akta kontroli str. 2475–2476, 2487–2488)

W kontrolowanym okresie Sejmik Województwa Łódzkiego nie przeprowadził kontroli i oceny działalności jednostki oraz Dyrektora ŁODR i Rady Społecznej.

(dowód: akta kontroli str. 1207, 1210)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność ŁODR w badanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³¹, wnosi o przeprowadzenia rocznych przeglądów stanu budynków administrowanych przez ŁODR oraz staranne prowadzenie ksiąg obiektów budowlanych, stosownie do przepisów prawa budowlanego.

³⁰ Odpowiednio w latach: 2010 – 3, 2011 – 2, 2012 – 3.

³¹ Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zm.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

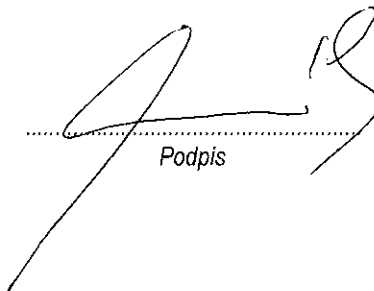
W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 24 maja 2013 r.

Kontroler
Urszula Wilk
starszy inspektor kontroli państwowej

.....
Podpis

Dyrektor
Departament Rolnictwa
i Rozwoju Wsi
z up. Waldemar Wojnicz
Wicedyrektor

.....
Podpis

